

მამა ბახრიელე ბრახანტინი

წინააღმდეგობა

**წინააღმდეგობათა წინაშე,
საუკეთესო არჩევანი,
რა თქმა უნდა, არის არა
გაქცევა ან დამალვა,
არამედ შეცნობა, რათა
შეძლო მათი დაძლევა,
გადალახვა, რაც არცთუ ისე
ადვილია.**

ცხოვრება თავისთავად სავესტა დიდი თუ მცირე, აშკარა თუ ფარული, პირადი თუ საზოგადოებრივი წინააღმდეგობებით; სიმონა ვეილი (Simone Weil, 1909-1943, ფრანგი ფილოსოფოსი, მისტიკოსი, აქტივისტი და მწერალი ქალი) აღნიშნავდა, რომ რადგან ქმნილებები ვართ, წინააღმდეგობას წარმოვადგენთ; ღმერთიც ვართ და, ამავდროულად, ღვთისაგან უზომოდ განსხვავებულნი. ზოგჯერ თავად წინააღმდეგობები გვძენენ მოქნილობასა და გონიერულობას, იმის უნარს, რომ ერთსა და იმავე მდგომარეობას სხვადასხვა კუთხით შევხედოთ, ზოგჯერ კი გვაფერხებენ და ჩვენს გზებს აბრკოლებენ. ყოველი ჩვენგანი თავისებურად ხვდება და უმკლავდება მას. გინდა ფორმა შეინარჩუნო, მაგრამ არ გინდა ჯაფა გასწიო; გინდა წონაში არ მოიმატო, მაგრამ ტკბილეულზე უარს ვერ ამბობ. გინდა კარიერა გაიკეთო, მაგრამ თავს დამნაშავედ გრძნობ, რადგან ოჯახს

დროს ართმევ. გინდა, რომ სხვამ დაიცვას წესები, შენ კი შეძლებისდაგვარად... თითქოს ესეც არ კმაროდა, 2020 წლის ამ თვეებმა ახალი წინააღმდეგობა გაგვიჩინა, წყეული ვირუსი კოვიდ-19, რომელიც, ჩანს, თავს არ გვანებებს! რამდენი წინააღმდეგობა გაჩნდა, დაწყებული ჯანდაცვის მსოფლიო ორგანიზაციის მიერ გაცემული უამრავი რეკომენდაციიდან, დამთავრებული ქვეყნების მიერ გაკეთებული არჩევანით; დაწყებული იარაღის ახალი მალაზიების გახსნით და უსახლკაროდ, უპოვრად დარჩენილი ადამიანებით დამთავრებული; ცნობილი ნიღბებიდან დაწყებული და თავშეყრის ადგილების მოზომვით დამთავრებული; ბოლო დროს ჩვენ ვნახეთ რასიზმის საწინააღმდეგო პროტესტი ამერიკასა და სხვა ქვეყნებში, ვნახეთ, როგორ განახლდა ფეხბურთის მატჩები და „ფორმულა უნოს“ შეჯიბრებები, მაგრამ არა რელიგიური პროცესიები (როგორიცაა, მაგ-

აღიზიანდა, **Corpus Domini** - უფლის უწმიდესი ხორცისა და სისხლის დღესასწაული! ბევრი მიიჩნევს, რომ ვირუსი გლობალიზაციის პირმშოა, შედეგია ადამიანთა მასების უწყვეტი მოძრაობისა ერთი ქალაქიდან მეორეში, ერთი ქვეყნიდან მეორეში სამუშაოს ძიების, ტურიზმისა და ემიგრაციის მიზნით. ვირუსიც სწრაფად და შეუმჩნეველად გავრცელდა. სხვები მიიჩნევენ, რომ მხოლოდ და მხოლოდ გლობალიზებული სამყაროს წყალობით გახდა შესაძლებელი, შეფერხებულიყო მსოფლიოში დაავადების გავრცელება. და მაინც, ვერსად გავრცელებული იმ ფაქტს, რომ ამ მიკროსკოპულმა ვირუსმა ააცახცახა გლობალიზაციის გიგანტის თიხის ფეხები. პანდემიამ თავისი დიდი დასვა ადამიანებს, ოჯახებს, ჩვენს საზოგადოებას, გრძნობებს, დემოკრატიულ სისტემას და განვითარების მოდელებს, გამოააშკარავა წინააღმდეგობა, ჩამორჩენილობა, უმოქმედობა და მოუმზადებლობა. მრავალ წინააღმდეგობას შორის, ერთ-ერთი ყველაზე აშკარა, ჩემი აზრით, ის ფაქტია, რომ სრულიად დემოკრატიულ, ტექნოლოგიურ, სამეცნიერო სისტემაში ადამიანის უფლება ქალაქებზე გარანტირებულია, ჯერ კიდევ გაურკვეველია, რა მოხდა სინამდვილეში და როგორ განვითარდება არსებული ვითარება.

რაც შეეხება წინააღმდეგობას, ჩინურად (რადგან, როგორც ჩანს, ყველაფერი აქედან დაიწყო) ეს ტერმინი წარმოდგენილია ორი იდეოგრამით 矛盾, შესაბამისად, „შუბით“ და „ფარით“. თუკი გულდასმით დავაკვირდებით ამ ორ სიმბოლოს, ორი

ობიექტის სტილიზაციას შევნიშნავთ. ამბობენ, რომ ეს კომბინაცია და მასთან დაკავშირებული კონცეფცია მომდინარეობს ისტორიიდან, რომელიც თარიღდება ჩვენი წელთაღრიცხვის III საუკუნით (ძინის დინასტია). ერთი მოხეტილ ვაჭარი ჩუს ქვეყანაში სოფლიდან სოფლად დადიოდა, სხვადასხვა საქონელს ყიდდა, მათ შორის, შუბებსა და ფარებს. მოედანზე ერთმა გამვლელმა ჰკითხა, როგორი იყო მისი შუბები, მან მიუგო, რომ მას ამქვეყნად საუკეთესო შუბები ჰქონდა და ნებისმიერ ფარს ხვრეტდა. შემდეგ, მეორე

გამვლელმა ჰკითხა, როგორი ფარები ჰქონდა, იმავე თავდაჯერებით მასაც უპასუხა, რომ ამქვეყნად საუკეთესო ფარები ჰქონდა, რასაც ვერანაირი შუბი ვერ გახვრეტდა... ამასობაში, მესამე გამვლელმა სთხოვა, ესროლა შუბი ფარისთვის... მაშინ კი ვაჭარმა ამჯობინა იქაურობას გაცლოდა. ცხადია, წინააღმდეგობათა წინაშე, საუკეთესო არჩევანი, რა თქმა უნდა, არის არა გაქცევა ან დამალვა, არამედ შეცნობა, რათა შეძლო

მათი დაძლევა, გადალახვა, რაც არცთუ ისე ადვილია. როგორც კოვიდ-19-მა გვასწავლა, თავად ვერავინ უშველის თავს. ამქვეყნად ჩვენ ერთ ნავში ვსხედვართ. მხოლოდ ერთობით შეგვიძლია გავუმკლავდეთ ისტორიის ქარიშხლებს. ამრიგად, თუკი სიღრმისეულად გადაგვინყვებია ახალი ვითარების გაგება, კოვიდ-19-თან თანაცხოვრება (ვინ იცის, რამდენი ხნით!), ეს როდინიშნავს, რომ მის თანმდევ წინააღმდეგობებთან ერთად უნდა ვიცხოვროთ, რაკი ვიცით, რომ ეს ვითარება არა იმდენად ვირუსის შედეგია, არამედ ცხოვრებაზე მცდარი შეხედულების შედეგი, არასწორად წარმოებული ეკონომიკის, პოლიტიკის, განათლების, კანონმდებლობის შედეგი... არასწორი, ნაწილობრივი, ცალკეულ დაინტერესებულ პირთა, პოლიტიკოსების, ეკონომისტების, სხვების უბედურების ხარჯზე რომ სარგებლობენ, მიერ გაკეთებული მცდარი არჩევანის შედეგი. წინააღმდეგობების დაძლევა შესაძლებელია და აუცილებელიც არის, როგორც მასთან თანაცხოვრებით, ისე

მათი გადაჭრის გზით, მთავარია, ახალი არ აღმოცენდეს პირადი და საზოგადოებრივი ცხოვრების შეცვლის პროცესში.

გამომდინარე აქედან, დღეს, როგორც არასდროს, ისე გვჭირდება მსოფლიოსთან ურთიერთობის გამყარება. აუცილებელია, გაჯანსაღდეს ადამიანებს შორის ურთიერთობები „შენ“-ის მიმართ გახსნილობის შუქზე: სხვა სიტყვებით, ცენტრში უნდა დავაყენოთ სხვა, საბოლოო ჯამში კი სხვა მთავრულით.

ქრონიკა

თარგმნა
რუსუდან ავალიშვილმა

ქარიტასი კონგოელს ებოლას ეპიდემიის დაძლევაში ეხმარება

1 ივნისს კონგოს დემოკრატიული რესპუბლიკის ხელისუფლებამ ქვეყანაში ებოლას ეპიდემიის მორიგი, მე-11 აფეთქების შესახებ გამოაცხადა. ამჯერად რამდენიმე შემთხვევა ეკვატორიული პროვინციის ადმინისტრაციულ ცენტრში, მბანდაკაში გამოვლინდა. 25 ივნისს კი დასნეუვნების 3400 შემთხვევა ქვეყნის დასავლეთ ნაწილში გამოვლინდა. ბიოსამედიცინო კვლევათა ეროვნული ინსტიტუტის მიერ ჩატარებულმა გენეტიკურმა ანალიზმა ცხადჰყო, რომ ორ რეგიონში გამოვლენილი ვირუსის შტამები განსხვავებულია.

ქარიტასის პროგრამა ეპიდემიის შემდგომი გავრცელების პრევენციისკენაა მიმართული. სამღვდლოება, მისიონერები, კათოლიკე თემების ახალგაზრდა მოხალისეები ადგილობრივ მოსახლეობას დასნეუვნების თავიდან არიდების ზომებს გააცნობენ. ინფორმირების კამპანიის განსაკუთრებული მიზნობრივი ჯგუფი ქალები არიან: ისინი ყიდულობენ საკვებს, უვლიან ავადმყოფებს და დაკრძალვისთვის ამზადებენ გარდაცვლილებს; ამრიგად, მათ დასნეუვნების მეტი შანსი აქვთ.

<https://www.who.int/emergencies/diseases/ebola/ebola-health-update---%C3%A9quateur-province-democratic-republic-of-the-congo-2020>

<https://www.catholicnewsagency.com/news/new-ebola-outbreak-in-drc-prompts-catholic-aid-68732>

ქრისტიანები კვლავ ტოვებენ ნივეიის დაბლობს

საერთაშორისო კათოლიკური ორგანიზაციის Kirche in Not ანგარიშის თანახმად, ქრისტიანები, რომლებიც ერაყის ჩრდილოეთ ნაწილში დაბრუნდნენ, კვლავ სავალალო პირობებში აღმოჩნდნენ. „ისინი სახელმწიფო საჯარისო შენაერთების მხრიდან დევნასა და შევიწროებას განიცდიან. ზოგი შიშობს, რომ „ისლამური სახელმწიფო“ ძალას მოიკრებს და დაბრუნდება. ამიტომ თავს დაუცველებად გრძნობენ. ამას ემატება სამუშაო ადგილების სიმწირე და ეკონომიკური პრობლემები. ამიტომ მკვიდრი მოსახლეობა ისევ მიდის. გასულ წელს მხოლოდ ბაღდადიდან სამი ათასი კათოლიკე გაიხიზნა“, - აღნიშნავს მამა ანდრეი ჰალეშა მოხსენების წინასიტყვაობაში. მოხსენებას ერთვის გამოკითხვის შედეგები: გამოკითხულ ქრისტიანთა 57% გამოსავალს ემიგრაციაში ხედავს.

აშშ-ის ყოფილი კონგრესმენი ნიგერიელ ქრისტიანთა დახმარებას ითხოვს

„ნიგერიელმა ექსტრემისტებმა მეტი ქრისტიანი მოკლეს, ვიდრე „ისლამურმა სახელმწიფომ“ ახლო აღმოსავლეთში. ამერიკის შეერთებულმა შტატებმა საგანგებო დესპანი უნდა მიაღწიოს ნიგერიაში, რომელიც ქრისტიანთა დაცვის კოორდინირებას ითავებს“, - აღნიშნა ყოფილმა კონგრესმენმა ფრანკ ვოლფმა საერთაშორისო ორგანიზაციის „ქრისტიანთა დაცვისთვის“ მიერ გამართულ საგანგებო ბრიფინგზე, რომელიც ნიგერიელ ქრისტიანთა გაუსაძლის სიტუაციას მიეძღვნა.

„ექსტრემისტული ჯგუფების გაძლიერებას ხელს უწყობს ქვეყნის გეოპოლიტიკური და ეკონომიკური მდგომარეობა. დიპლომატები და ბიზნეს-მენები შორს არიან რწმენის საკითხებისგან. როდესაც საქმე ქრისტიანობას და ქრისტიანულ ღირებულებებს ეხება, დასავლეთი უკან იხევს და წარმოქმნილი სიცარიელით ექსტრემისტები სარგებლობენ. ვიღაც უნდა დაინტერესდეს იმით, რაც აქ ხდება“, - განაცხადა ბრიფინგზე სოკოტოს ეპარქიის ეპისკოპოსმა მათე კუკამ.

<https://www.catholicnewsagency.com/news/send-special-envoy-to-protect-nigerian-christians-says-former-congressman-60390>

პაპის წვლილი პანდემიასთან ბრძოლაში

3 ივლისს წმიდა საყდრის პრესცენტრმა გაავრცელა ინფორმაცია, რომ უწმიდესმა ფრანცისკემ მსოფლიო სასურსათო პროგრამას 25 000 ევრო გადასცა. „ეს სიმბოლური თანხა ნიშანია პაპის სიახლოვისა მათთან, ვინც დღეს პანდემიის გამო იტანჯება და, ასევე, მათთან, ვინც ყველაზე ლატაკებს უწევს დახმარებას; ეს წამახალისებელი ჟესტია იმ ქვეყნებისთვის, რომლებიც ახლა სოციალურ არასტაბილურობას, უმუშევრობის ზრდას, ეკონომიკის რღვევას ებრძვიან.

პანდემიის დასაწყისიდან უწმიდეს ფრანცისკეს არაერთხელ გაუწევია დახმარება მათთვის, ვინც უშუალოდ ებრძვის პანდემიას და მის შედეგებს. ერთობლიობაში სხვადასხვა ორგანიზაციებისა და პროგრამების ხელშეწყობისთვის გაღებული თანხა 2 მილიონ ევროს შეადგენს.

<https://www.vaticannews.va/ru/pope/news/2020-07/pomosh-papy-vseminoj-prodovolstvennoj-programme.html>

უწმიდესი ფრანცისკეს წერილი ალესანდრო ძანარდის

„ძვირფასო ალესანდრო! შენი ამბავი დასტურია იმისა, რომ ყველაფრის თავიდან დაწყება უეცარი შეჩერების შემდეგაც არის შესაძლებელი. სპორტის მეშვეობით გმირობას ასწავლიდი, უნარშეზღუდულობით ჰუმანურობის მაგალითს აჩვენებდი. ვლოცულობ შენთვის. გმადლობ, რომ ძალა-დაკარგულებს ძალა დაუბრუნე. ამ ძნელბედობის ჟამს მე შენთან ვარ. ვლოცულობ შენთვის და შენი ოჯახისთვის. ღმერთმა დაგლოცოთ და ღვთისმშობელი გფარავდეთ“.

19 ივნისს „ფორმულა-1“-ის ყოფილი პილოტი, ავტორბოლათა ჩემპიონატის (CART) ორგზის გამარჯვებული, ზაფხულის პარაოლიმპიური თამაშების ოთხგზის ჩემპიონი, 53 წლის ალესანდრო ძანარდი ჰენდბაიკით (ხელით სამართავი ველოსიპედი) ვარჯიშისას სატვირთო მანქანას შეეჯახა. ამჟამად სპორტსმენი მედიკამენტოზურ კომაში იმყოფება.

https://www.gazzetta.it/Auto/23-06-2020/papa-bergoglio-scrive-alex-zanardi-tramite-gazzetta-3702065564925_preview.shtml?reason=unauthenticated&origin=http%3A%2F%2Fwww.gazzetta.it%2FAuto%2F23-06-2020%2Fpapa-bergoglio-scrive-alex-zanardi-tramite-gazzetta-3702065564925.shtml

ბარდაისვალა გეორგი რეგენსბურგი

1 ივლისს 96 წლის ასაკში გარდაიცვალა ბენედიქტე XVI-ის ძმა, მამა გეორგი რეგენსბურგი. თავისი მინიერი გზა მან გერმანიის ქალაქ რეგენსბურგში დაასრულა, სადაც ცხოვრების უდიდესი ნაწილი გაატარა. მღვდლად ძმასთან ერთად, 1951 წლის 29 ივნისს აკურთხეს. 1964-94 წლებში მამა გეორგი Regensburger Domspatzen ვაჟთა გუნდს ხელმძღვანელობდა. ბენედიქტე XVI გერმანიაში 18 ივნისს ჩავიდა და ძმასთან ხუთი დღე დაჰყო.

მამა გეორგი რეგენსბურგში 8 ივლისს დაკრძალეს. ქალაქის საკათედრო ტაძარში ყოფილ მატეოს გუნდის ორას ოცი წევრიც გამოემშვიდობა.

ქვეყანი... სამოციქულო ბერმონაზვნულ ცხოვრებაში

როგორც სიცოცხლე, სინმიდეც ძლიერი მკლავით როდი მიიღწევა. ეს არის ნათლისღებაში ღვთისგან მიღებული საჩუქარი, საჩუქარი, რომელიც უნდა მივიღოთ დღითიდღე სულიწმიდასათვის კარის გახსნით. ის არასოდეს დაცხრება, შეგვახსენოს ჩვენი შემოქმედი ღმერთის დიადი ჩანაფიქრი და ჩვენთან შესახვედრად მოსული იესოს უსაზღვრო სიყვარული.

რა ახასიათებს სამოციქულო ბერმონაზვნულ ცხოვრებას და როგორ შეიძლება იქცეს ის **სინმინდის გზად**?

უპირველეს ყოვლისა, ეს არის თავისუფალი და სიხარულით სავსე პასუხი იესოს შინაგან მოხმობაზე: „მოდი, გამომყევი!“. პასუხი, რომელიც გვთავაზობს, იესოს განუყოფელი სიყვარულისათვის მივატოვოთ ყოველივე. პასუხი, რომელიც გვაყენებს რწმენისა და სასოების გზაზე, აბრაამის მსგავსად, და არც კი გვეცოდინება საით წარგვზავნის.

მნიშვნელოვანი ადგილი, რომელსაც ვუთმობთ უფლის მოსმენას ლოცვაში, მედიტაცია, სულიერი აღზრდა ხელს უწყობს უფალთან პირადი და შინაგანი ურთიერთობის ძაფების გაბმას. ჩვენ ამ

გზაზე მარტონი როდი ვართ, არამედ ვიმყოფებით ეკლესიაში, იმ მრავალ ძმასთან და დასთან ერთად, რომლებიც ერთი და იმავე სურვილით არიან აღძრულნი, მიჰყვენენ იესოს ამა თუ იმ საბერმონაზვნო ოჯახში. საკრებულოში ცხოვრების არჩევით, ჩვენ როდი ვირჩევთ იმ ადამიანებს, ვისთან ერთადაც ვიცხოვრებთ, არც საცხოვრებელ ადგილს და არც იმ მსახურების ხანგრძლივობას ვირჩევთ, რომელსაც მოგვთხოვენ. საკრებულოში ცხოვრების ეს წესი დიდი სიხარულის წყარო ხდება ჩვენთვის და ძვირფასი დახმარება. მეორე მხრივ, საკრებულოში ცხოვრება ნიშნავს აგრეთვე, ისწავლო მეორე ადამიანის მიღება მისი წარსულით, კულტურით, ჩვევებით, რაც ხშირად ძალზე განსხვავდება „ჩემი“ ჩვევებისაგან. ზოგჯერ ეს შესაძლოა იყოს რთული გამოცდაც ჩემთვის. ამგვარ ცხოვრებაში, როგორც ყოველგვარ ცხოვრებაში, სიყვარულის მეორე მცნების — „გიყვარდეს მოყვასი შენი, ვითარცა თავი შენი“ — შესრულება უფლის დახმარებისა და გულმონყალე შენევის გარეშე შეუძლებელია. ნელ-ნელა, შემოქმედი სული გარდაგვქმნის და წმიდა გვყოფს.

იმისათვის, რომ შევიძინოთ უფრო ღრმა შინა-

განი თავისუფლება ღარიბი, სპეტაკი და მორჩილი ქრისტეს კვალად, ჩვენ ვდებთ სიღარიბის, სისპეტაკისა და მორჩილების ალექსანდრეს. მამისავენ მიპყრობილი იესოს მსგავსად, ყოველივეს მისგან რომ მოვლის, უარს ვამბობთ პირად საკუთრებაზე. ჩვენ ყველაფერი საერთო გვაქვს: ქონება, ჯამაგირი და ყოველივე, რასაც ვდებულობთ. იესოს მსგავსად, რომელიც მოვიდა მამის ნების აღსასრულებლად და სამყაროს ხსნისათვის სიცოცხლის მისაცემად, პირადად და ერთობლივად, ჩვენს ზემდგომებთან კავშირში, ვეძიებთ ღვთის ნებას და ვემორჩილებით კონგრეგაციის მისიისა და ერთობის სასიკეთოდ მიღებულ გადამწყვეტილებებს. ჩვენ არ ვირჩევთ ჩვენს პირად მისიას, არამედ დი-ალოგის შემდეგ ვდებულობთ მას მათგან, ვისაც ხელისუფლება აბარია.

იმისათვის, რომ მთელ კაცობრიობასთან ღვთის კავშირი წარმოეჩინა, იესომ შეიყვარა ყოველი ადამიანი საყოველთაო სიყვარულით. მან აირჩია ეცხოვრა უქორწინებელი ქალწულობით. საბერძნო-აზნო ცხოვრებაში რადიკალური სახით ვირჩევთ ქრისტეს. მას ვუძღვნიტ მთელ ჩვენს ძალებსა და სიყვარულის უნარს და ვბაძავთ მას, როცა უარს ვამბობთ მეუღლეზე და შთამომავლობაზე. მიუხედავად ამისა, იესოში გვწამს, რომ ჩვენი ცხოვრე-

ბა ნაყოფიერია და ჩვენი ურთიერთობებიც სულ უფრო მდიდრდება მისი საყოველთაო სიყვარუ-ლით. ჩვენა ვართ იმ მრავალრიცხოვანი შთამომავლობის მოწმენი, აბრაამს რომ აღუთქვეს.

ესაა რამდენიმე სტრიქონში ჩატეული ჩვენი სამარშრუტო რუკა! მარტივი და მშვენიერი, იგი წარმოადგენს ცხოვრების გეგმას, რომლის განხორციელებაც უფლის მადლისა და მისი მოწყალე მოთმინების გარეშე შეუძლებელია. საბედნიეროდ, იესო დაგვპირდა, რომ იგი მუდამ ჩვენთანაა და სწადია გვაქციოს თავის ხატად და მსგავსად. ვითხოვთ მადლს, რომ მრავალმა ახალგაზრდამ აღმოაჩინოს ეს მშვენიერი მოწოდება და ჩაერთონ მასში სიხარულით, ღვთის უმეტესი დიდებისათვის.

იესოსთან ერთად, მასში და მის მიერ, თავმდაბლად, თითოეულმა, ისეთმა, როგორიცა ვართ და იქ, სადაცა ვართ, ვეცადოთ ვუპასუხოთ უფლის მოხმობას: „წმიდა იყავით, რადგან წმიდა ვარ მე, უფალი, ღმერთი თქვენი“ (ლევ. 19, 2).

Mariette Desrochers
Sœur de Sainte-Nino

მარიეტ დესროშე
წმიდა ნინოს კონგრეგაციის და

ხოგოხ დახჩა ნეტაჲი ფხანცი სიმახთღის ეხთგუდი

ხინო ჯამიღეხი

მოამზადა ნანა ნაზიურიძე

ფრანც იეგერშტეტერი (გერმ. Franz Jägerstätter) დაიბადა 1907 წელს, ავსტრიის სოფელ სანკტ რადეგუნდში, როდესაც დედამისი ჯერ კიდევ არასრულწლოვანი იყო. ის გლეხია ბავიერაში და მალაროელი შტირიაში. 1933 წელს ფრანცი ბრუნდება სოფელში, იგი გამოირჩევა მხიარული ხასიათით, უყვარს გართობა და ხმამაღალი სიცილი. მიუხედავად მომხიბლავი, თბილი და თავაზიანი ხასიათისა, ორსულად ტოვებს ახლომდებარე ფერმაში მომსახურე ახალგაზრდა ქალს, რომელზეც ვერ დაქორწინდა მისი მშობლების წინააღმდეგობის გამო. ჩვენ მშვიდობით დავშორდით და მან მიტევება მთხოვა, - იტყვის შემდგომ ქალი. ფრანცი ყურადღებას არ აკლებს დედა-შვილს, ფინანსურად ეხმარება და ზრუნავს მათზე თავისი შესაძლებლობის მიხედვით. ორი წლის შემდეგ იგი ქორწინდება ფრანცისკაზე, რომელიც შეცვლის მის ცხოვრებას. ფრანცისკა ლოცულობს და ფრანცთან ერთად ყოველდღე კითხულობს ბიბლიას. სულ მალე ფრანცი მზურვალე მორწმუნე ხდება და ეკლესიის სამსახურში დგება. ფრანცისკა მას ერთმანეთის

მიყოლებით სამ გოგონას გაუჩენს. ფრანცი გარდაისახება, რწმენის აღმოჩენა მას ისეთ სიხარულს ანიჭებს, რომელიც აქამდე არასდროს უგრძნია. ის ბედნიერია, ოჯახი მისთვის სამოთხეა, მაგრამ ეს ბედნიერება დიდხანს ვერ გასტანს. 1938 წელს ავსტრია ჰიტლერის გერმანიის მმართველობას დაექვემდებარა. ფრანცმა კარგად იცოდა, რომ ნაციზმი შეუთავსებელი იყო კათოლიკობასთან; ამიტომ იგი უარს ამბობს შეთავაზებაზე, გახდეს ბურგომისტრი, ასევე, სახელმწიფო დახმარებაზე ოჯახებისთვის და სტიქიით (სეტყვით) მიყენებული ზარალის კომპენსაციაზეც კი. პოპულარობა, რომლითაც ის ქალაქში სარგებლობს, თანდათან მტრობად გადაიქცევა. მას ფანატიკოსად, ჯიუტად, შფოთისთავად მიიჩნევენ; ყველა ფრანცის წინააღმდეგია, დევნას განიცდის მისი ცოლიც, მათ ქალიშვილებთან თამაში უკვე არცერთ ბავშვს აღარ სურს; მღვდელიც ურჩევს ფრანცს, რომ დანებდეს, მათ შორის, ლინცის ეპისკოპოსიც. მისი ერთგულია მხოლოდ ფრანცისკა, რომლის წყალობითაც ის რწმენას ეზიარა, ცოლი ამხნევებს

მას, ურჩევს გააგრძელოს გზა, რომელიც აირჩია. მან კარგად იცის, რომ მეუღლის გარეშე მათი მეურნეობა განადგურდება, ის და მისი ქალიშვილები სამუდამოდ დაღდასმულნი იქნებიან, როგორც მოღალატენი. მაგრამ, მაშინაც კი, როცა ბოლომდე არ ესმის ქმრის გადანწყვეტილება, ფრანცისკა მის მხარეზეა. შესაშურია ასეთი ცოლი, ეს ძალიან დიდი მადლია.

შემდეგ მოვლენები ასე განვითარდა: გერმანიამ მსოფლიო ომი წამოიწყო და ფრანცი გამოიძახეს. ის, ვინც წინააღმდეგია წვლილი შეიტანოს ჰიტლერის დაპყრობით მოქმედებებში, მაინც მიდის, მაგრამ ფიურერისადმი ერთგულების ფიცს არ დებს. ამას მოჰყვება ციხე, შვეინროება, დაკითხვა, მაგრამ ფრანცი არ ნებდება. იმისათვის, რომ არ შექმნან უსიამოვნო პრეცედენტი, ალტერნატიულ სამედიცინო სამსახურს სთავაზობენ მას. ფრანცი ამაზეც უარს ამბობს. მას ბერლინში აგზავნიან, რათა რაიხის სასამართლოში წარსდგეს როგორც დეზერტირი და, რაც უფრო უარესია, როგორც დისიდენტი. ყველა, ვინც მას მოინახულებს, მისი ადვოკატიც კი, მორალურ შანტაჟს უწყობს: არ ფიქრობთ თქვენს ქალიშვილებზე? რად გიღირთ, რომ ყალბი ფიცი დადოთ? სასჯელი სიკვდილია, თქვენი ოჯახი დარჩება მშვიერი და სამუდამოდ შერცხვენილი; მაგრამ ფრანცი ბიბლიის ყოველდღიური საკითხავებიდან იხსენებს იმ მოხუც ებრაელს, რომელმაც ანტიოქიის დევნის დროს უარი თქვა ლორის ხორცის ჭამაზე; მასაც შესთავაზეს, რომ თავი მოეჩვენებინა და საკუთარი სიცოცხლე ეხსნა, მაგრამ თუ დანებდებოდა, ამით ხომ ცუდ მაგალითს მისცემდა ახალგაზრდებს. რაიხის განაჩენით, 1943 წლის 9 აგვისტოს ფრანცი ბრანდენბურგში გილიოტინაზე სიკვდილით დასაჯეს. 2007 წელს კათოლიკე ეკლესიამ იგი ნეტარად შერაცხა. ფრანცი საერო პირი იყო ფრანცისკელთა მესამე ორდენში და ავსტრიის არმიაშიც კარგად

იმსახურა, მაგრამ ავსტრიისა და გერმანიის კავშირის შესახებ რეფერენდუმის დროს, იგი ერთადერთი იყო მთელ სანკტ რადეგუნდში, ვინც წინააღმდეგ მისცა ხმა. მან განუცხადა „არა“ წარმართ ნაციზმს და „არა“ მის მიერ გამოწვეულ ომს.

ტერენს მალიკის ფილმში „მალული ცხოვრება“ ნაჩვენებია ფრანც იეგერშტეტერის პიროვნება, რომელსაც კათოლიკე ეკლესია პატივს მიაგებს, როგორც ნეტარს. ეს ფილმი ეძღვნება ფაშისტური გერმანიის ყველა იმ ჯარისკაცს, ვინც ჰიტლერს არ თანაუგრძნობდა, მაგრამ ემსახურებოდა სამშობლოს, მიუხედავად იმისა, რომ ის საეჭვო ხალხის ხელში იყო. მალიკის ფილმი მაყურებელს დააფიქრებს კითხვაზე, თუ რა აიძულებს ახალგაზრდა მამაკაცს, რომელიც ბედნიერად ცხოვრობს, რისკზე წავიდეს რწმენისადმი ერთგულების გამო. მრავალი სცენა ეძღვნება მორწმუნის ტანჯვას, რომელიც, ბიბლიური იობის მსგავსად, გარშემორტყმულია „კეთილმოსურნეებით“, რომლებიც მას აქეზებენ, წავიდეს დათმობაზე, ადანაშაულებენ სიჯიუტეში, ცოლისა და ქალიშვილების მიმართ გულგრილობაში, რომელთაც სწორედ მის გამო ერგოთ მწარე ხვედრი.

აღსანიშნავია უნიკალურობა პოლივუდელი ავტორისა, რომელიც, მილიარდიანი ფილმის „ჰოლოკოსტის“ გადაღების ნაცვლად, გვახსენებს, რომ ნაციზმმა სხვა მსხვერპლიც გამოიწვია. ეს არის ფილმი „ღმერთის სიჩუმის“ შესახებ, რაც, როგორც ჩანს, ერთგვარი პასუხია მარტინ სკორსეზეს ფილმზე „სიჩუმე“, რომელიც მოგვითხრობს ორ იეზუიტზე, რომლებიც მეჩვიდმეტე საუკუნის იაპონიაში ზენოლის შედეგად უარყოფენ რწმენას; აქ კი გლეხი, ოჯახის მამა არჩევს დაუმორჩილებლობას. რეჟისორი მთავარი გმირის პიროვნების შეფასებას არ იძლევა, რათა ყურადღება გაამახვილოს შინაგან დილემაზე, ისე რომ, მაყურებელი დააფიქროს კითხვაზე: ფანატიკოსია იგი თუ წმიდანი?

ბათუმის სელინშიდის ეკლესიის ეკთხევის 20 წლისთავი

ამ თარიღის აღსანიშნავად მრევლი საგანგებოდ მოემზადა. ამინდიც შესაფერისი იყო, არც ძალიან ცხელოდა, არც უნვიმია, მიუხედავად წინასწარ გამოცხადებული წვიმისა.

უკვე ოცი წელი გავიდა მას შემდეგ, რაც 2000 წლის 24 ივნისს, ნმ. იოანე ნათლისმცემლის შობის დღეს, ეკურთხა ეს ლამაზი ტაძარი, ზეცისკენ ყელმოღერებულ გედს რომ მოგვაგონებს.

ამ საზეიმო დღეს ჩვენთან ჩამობრძანდნენ: კავკასიის ლათინ კათოლიკეთა სამოციქულო ადმინისტრატორი, მეუფე ჯუზეპე პაზოტო; წმიდა საყდრის დესპანი საქართველოსა და სომხეთში, მეუფე ჟოზე ბეტენკური; მღვდლები, დიაკვნები, საქართველოს სხვადასხვა კუთხის კათოლიკური საკრებულოების წარმომადგენლები, ბათუმის სხვა ქრისტიანული კონფესიის სასულიერო პირები, აჭარის მთავრობის წარმომადგენელი რელიგიურ საკითხებში, ამ მშვენიერი ტაძრის არქიტექტორები, მშენებლები, მხატვრები, ბათუმის ინტელიგენციის წარმომადგენლები და ჩვენი მეგობრები.

წმინდა წირვა აღავლინა მეუფე ჯუზეპე პაზოტომ. როგორც ტაძრის კურთხევისას, ამ დღესაც საკმევლის მარცვლები საცეცხლურში მეუფესთან ერთად მოათავსეს სხვა კონფესიების მოძღვრებმა - ნიშნად ქრისტიანთა ერთობისა და მეგობრობისა. ძღვენის შემობრძანებისას, პროცესიას წინ მოუძღოდა სტენდი, ამ ოცი წლის განმავლობაში სამრევლოს ცხოვრების ამსახველი სურათებით. ეკლესიის ინტერიერი მორთული იყო ლამაზი ყვავილებით.

მეუფე ჯუზეპემ ქადაგების დროს ყურადღება გაამახვილა ქრისტიანული ცხოვრების არსზე და ქრისტიანის მოვალეობაზე, მაღლობა გადაუხადა ქალბატონ ნანი გეგენავას და მრევლის ყველა წევრს ტაძრის მოვლა-პატრონობისათვის. წმინდა წირვის დასრულების შემდეგ ყველამ თავი მოიყარა ეკლესიის ეზოში, სადაც ამ დღის აღსანიშნავად დაირგო ზეთისხილის ხე, მრევლის წევრებმა მინა ოჯახებიდან მოიტანეს და ყველამ, სტუმარმაც და მასპინძელმაც, ერთად მივიღეთ მონაწილეობა დარგვაში.

ზეიმმა გადაინაცვლა მამა გაბრიელ ასლანიშვილის სახელობის დარბაზში, სადაც, ბათუმის ეკლესიის საკრებულოს სახელით, დამსწრე საზოგადოებას მივესალმე და მაღლობა გადავუხადე ზეიმში მონაწილეობისათვის, მოკლედ გავაცანი, თუ როგორ ცხოვრობდნენ ბათუმელი კათოლიკეები, რა გაკეთდა ამ ოცი წლის მანძილზე; აღვნიშნე ისიც, რომ არასოდეს მოგვკლებია ყურადღება, სიყვარული და თანადგომა ჩვენი ძვირფასი მოძღვრის - მამა გაბრიელესაგან, რომელმაც თავის ქადაგებაში შეგვახსენა, რომ ადამიანს, რომლის რწმენაც ღვთის სიყვარულზეა დაფუძნებული, არასოდეს უნდა ეშინოდეს სირთულეების და მომავალს იმედიანად უცქერდეს; მუდამ გვამხნევენ ისოს სიტყვები: „ნუ გეშინიათ, მე თქვენთან ვარ“.

ეს დღე განსაკუთრებულად სასიხარულო იყო მრევლის მგალობელთა გუნდის ხელმძღვანელის, ანჟელიკა ირიცინისათვის, რომელსაც მეუფე ჯუზეპემ და მამა გაბრიელემ მაღლობა გადაუხადეს ოცწლიანი ღირსეული მსახურებისათვის და სამახსოვრო დიპლომი და საჩუქრები გადასცეს. შემდეგ ზეიმმა გადაინაცვლა მრევლის მიერ მომზადებულ სუფრასთან, რომელიც აკურთხა მეუფე ჯუზეპემ და გაჭრა საზეიმო ტორტი, ისმოდა გულითადი მილოცვები და მეგობრული საუბრები.

კიდევ ერთი ლამაზი დღე ჩაინერა ბათუმის სულიწმიდის ეკლესიის სამრევლოს ისტორიაში.

მამა ბაგრაილე
ბრამანტინი

საყოველთაო მოწოდება სინმიდისაკენ Lumen gentium-ის V თავის მიხედვით

**„სინმიდე“, უპირველესად,
დამახასიათებელი
ნიშანია ღვთისა,
ერთადერთი წმიდისა,
რომელიც სიყვარულის
მადლის საშუალებით
ევლინება ადამიანს.
ეს განსაზღვრავს
ღმერთის ბუნებას, მის
ტრანსცენდენტულ არსს,
მის მარადუცვლელობას.
სინმიდის შესახებ
საუბარი ნიშნავს
დაამონმო თავად ღმრთის
ცხოვრება ტრინიტარული
საიდუმლოს ზიარებაში.**

1964 წლის 21 ნოემბერს გამოქვეყნდა დოგმატური კონსტიტუცია ეკლესიის შესახებ Lumen gentium. წელს, როდესაც ჩვენმა ეპისკოპოსმა შემოგვთავაზა, გვეფიქრა, როგორ გავხდეთ წმიდანნი „საქართველოში“, აუცილებლად უნდა გადავხედოთ ვატიკანის II კრების დოკუმენტს: „საყოველთაო მოწოდება სინმიდისაკენ ეკლესიაში“, რათა გავალრმავოთ სინმიდისაკენ მოწოდების სიმდიდრე ეკლესიაში, რომელიც „ყველა მოწოდების დედა და ნიალია“.

მნიშვნელოვანია გავიხსენოთ ის რთული გზა, რაც ახასიათებდა Lumen gentium-ის გენეზისს, კერძოდ კი, მის V თავს. შევეცდები, საკვანძო საკითხებს შევხვო. კრების გახსნამდე, მოსამზადებელმა თეოლოგიურმა კომისიამ (1960 წლის ივნისსა და 1962 წლის ნოემბერს შორის პერიოდი) შეიმუშავა ცამეტი პუნქტი, საიდანაც მიიღო თერთმეტი თავისაგან შემდგარი პირველი სქემა, რაც 1962 წლის 23 ნოემბერს კრების მამებს დაურიგდათ. მამების პასუხი ერთობ კრიტიკული იყო, როგორც შინაარსის სახეცვ-

ლილების, ასევე, გამოყენებული ენის გამო. ახალი მითითებების საფუძველზე, თეოლოგიურმა კომისიამ წარმოადგინა დოკუმენტის ახალი ვერსია, რომელიც ოთხ თავად დაიყო: I. „ეკლესიის საიდუმლოება“; II. „ეკლესიის იერარქიული აგებულება“; III. „ღვთის ერი, განსაკუთრებით საერონი“; IV. „საყოველთაო მოწოდება სინმიდისაკენ ეკლესიაში“. მეორე სქემის ირგვლივ გამართული დებატების შედეგად კიდევ ერთი თავის დამატების შესაძლებლობა გაჩნდა: „მსხემი ეკლესიის ესქატოლოგიური ხასიათი და მისი კავშირი ზეციურ ეკლესიასთან“ (რაც შეესაბამება ამჟამინდელ VII თავს).

გარდა ამისა, მამებმა გადაწყვიტეს, რომ არ მოემზადებინათ ღვთისმშობლის შესახებ კონკრეტული დოკუმენტი, მაგრამ ეკლესიის იმავე კონსტიტუციაში შეეტანათ მარიოლოგიური თემატიკა (ახლანდელი VIII თავი). გადაწყდა, რომ III თავის პირველ ნაწილამდე უფრო ფართოდ ყოფილიყო საუბარი ღვთის ერზე, ეკლესიის მსახურებთან და სხვასთან შედარებით. III თავის მეორე

ნაწილი „საეროებზე“ უცვლელად დარჩა. IV თავი თავდაპირველად ეხებოდა „სასულიერო პირებს“ და „სინმიდისაკენ მოწოდებას“. მომდევნო დებატების შედეგად გადაწყდა, ეს თავი გაყოფილიყო ორ ნაწილად, რომელიც იქნებოდა წინამორბედი თემისა „სინმიდისაკენ საყოველთაო მოწოდება ეკლესიაში“, მას მოჰყვებოდა თემა რელიგიური ცხოვრებისა და მისი სპეციფიკურ მისიის შესახებ. ცხადია, ეს აჩვენებდა, რომ „სახარებისეულ რჩევებზე“ დაფუძნებული ცხოვრება არ ემყარება იერარქიულ ორგანიზაციას, იგი ეკლესიის ქარიზმატული სტრუქტურის ნაწილია. საბოლოოდ, ამჟამინდელი V თავი - „საყოველთაო მოწოდება სინმიდისაკენ ეკლესიაში“ განთავსდა IV თავსა, სადაც საუბარია საეროებზე, და VI თავს შორის, რომელიც სამღვდლო პირებს წარმოგვიდგენს. დოკუმენტის დამუშავების პროცესში, V თავის ერთ-ერთი ბოლო ასპექტი შეეხო ლინგვისტურ სტილს და ფორმულირებას, რაც მოიაზრებდა: „ცხოვრებისეულ მდგომარეობებს, რომლებიც შთაგვაგონებენ სახარებისეულ სრულყოფას“. ახლანდელი ფორმულირება უფრო მეტად ამახვილებს ყურადღებას „სინმიდეზე“, ვიდრე „სრულყოფაზე“, რაც საშუალებას გვაძლევს, უკეთ გავიგოთ მადლი, რასაც მორწმუნენი განიცდიან ღმერთთან - „ერთადერთ წმიდასთან“ - შეხვედრისას, ხოლო სრულყოფის იდეა, ასკეტურ-მორალური თვალსაზრისით, სულიერ დინამიზმზე მიაწინებს. ამრიგად, არსებობს მოსაზრება, რომ სრულყოფილი მდგომარეობა არ ნიშნავს მხოლოდ და მხოლოდ ღვთივმეტყველურ ცხოვრებას, რომელიც სახარებისეულ რჩევებს ეფუძნება, იგი ყველა მონათლულის ხვედრია, ვინც კი სრულად ეზიარება „სინმიდისაკენ მოწოდებას“, თავ-თავიანთი მდგომარეობიდან გამომდინარე. V თავი ცხადყოფს, რომ ეს საყოველთაო მოწოდება „ეკლესიაში“ აღსრულდება. ეს ასპექტი შეგვახსენებს, რომ სინმიდე ეხება არა მხოლოდ ინდივიდუალურ სფეროს, არამედ უცილობლად დაკავშირებულია ქრისტესა და ეკლესიის სინმიდესთან, რომელიც მისი სხეულია. საბოლოო ჯამში, ხელდასხმული მსახურები, საერო და სასულიერო მოღვაწენი, რომლებსაც ერთსა და იმავე საიდუმლოში აქვთ ფესვები და სხვადასხვაგვარად უკავშირებიან ერთმანეთს, მიჰყვებიან განუმეორებელ და უნიკალურ „მოწოდებას სინმიდისაკენ“.

ცნობილია დისკუსია „მოწოდების“ კატეგორიის გამოყენებისა და მისი თეოლოგიურ-მორალური მნიშვნელობის შესახებ. აუცილებლად უნდა გაღრმავდეს ბიბლიური ფესვი ბინომისა მოწოდება-სინმიდე. მეორე ასპექტი ეხება მორწმუნეების, სინმიდისაკენ მოხმობილ („საყოველთაო მოწოდება“) მორწმუნეთა „ტოტალურობას“. ეს ასპექტი ხაზს უსვამს ადამიანის სინმიდისაკენ მუდმივი მოწოდების ანთროპოლოგიურ და ეკუმენურ განზომილებას, რაც დაფუძნებულია ღვთის ნებაზე, „რომ ყველა ადამიანი გადარჩეს და მიაღწიოს ჭეშმარიტების ცოდნას“ (1ტიმ. 2:4). მესამე ასპექტი ეხება ეკლესიის იდენტურობას, მის აუცილებელ მისიას, რომლის განახლება კრების ერთ-ერთ უმნიშვნელოვანეს საკითხს წარმოადგენს და საჭიროა შემდგომი საეკლესიო სწავლებისათვის.

ამ თავში არაერთმა მკვლევარმა დაინახა კრების ეკლესიოლოგიის ცენტრალური გასაღები. ი. რაცინგერი აღნიშნავდა: „ვისაც კრების ეკლესიოლოგიური ლოგიკის გაცნობა სურს, გვერდს ვერ აუვლის კონსტიტუციის IV-VII თავებს“. ახლა კი, როცა მოკლედ მიმოვიხილეთ V თავის ფორმაციული პროცესი, მოდით, გავიგოთ მისი მნიშვნელობა ეკლესიისა და ჩვენი დროის ადამიანისათვის, შემდეგი

ოთხი თემატიკის დახმარებით: ა) ღმერთთან ქრისტეში; ბ) ეკლესიის შეცნობა და სიყვარული; გ) მონოდება და მისია; დ) მადლი და დავალება.

ა) ღმერთთან ქრისტეში

„სინმიდე“, უპირველესად, დამახასიათებელი ნიშანია ღვთისა, ერთადერთი ნმიდისა, რომელიც სიყვარულის მადლის საშუალებით ევლინება ადამიანს. ეს განსაზღვრავს ღმერთის ბუნებას, მის ტრანსცენდენტულ არსს, მის მარადუცვლელობას. სინმიდის შესახებ საუბარი ნიშნავს დაამოწმო თავად ღმერთის ცხოვრება ტრინიტარული საიდუმლოს ზიარებაში. თავისი ბუნების წყალობით, ღმერთი არის წყარო და მწვერვალი მაცხოვრებელი და გამაერთებული პროცესისა, რომელიც გამომდინარეობს მამამისაგან და სულიწმიდის მიერ ძეში ხორციელდება. ამ თვალსაზრისით, სინმიდე თავად უწმიდესი სამების ცხოვრებაა, ჩვენში ჩალვრილი და, ამავე დროს, იმ ღრმა საიდუმლოს „მონოდების სულია“, რითაც ღმერთი ნათლობაში ადამიანს უკავშირდება. ამ მიზეზით, ის, რაც ოდენ ღმერთისათვისაა დამახასიათებელი, ჩვენს ყველაზე ახლო და ჭეშმარიტ რეალობას წარმოადგენს. მასში - „წმიდაში“ ჩვენც წმიდად ვიქცით, „თავისი ძის ხატების მსგავსად“ (რომ. 8:29). ღვთის სინმიდე ყველა მორწმუნეს იხმობს და აგულიანებს, რომ საკუთარი ცხოვრება „მონოდების მოვალეობად“ აქციოს. ღვთის მადლი სულიწმიდის მიერ მის ძეში აღსრულებული ძვირფასი ძღვენია. ეს ძღვენი ყოველ მონათლულში განხორციელდება და აისახება პირად ნიჭებში, ცხოვრების წესსა და დაკისრებულ მოვალეობებში. იმისათვის, რომ სინმიდეში მთელი სისრულით იცხოვრო, აუცილებელი პირობაა დარჩე „ღმერთთან ქრისტეში“ (შდრ. იოან. 15: 9-10).

ბ) ეკლესიის შეცნობა და

სიყვარული

ადამიანის მონოდება, „ისწრაფოდეს სინმიდისა და საკუთარი მდგომარეობის სრულყოფისაკენ“ (LG, მუხლ. 42), ერთგვარი აღმოჩენაა და, ამავე დროს, პასუხია იმაზე, რასაც კრება ყველა მონათლულს ურჩევს. Lumen gentium-ის თეოლოგიური პერსპექტივის თანახმად, ცალკეული მონათლულის სინმიდე თავად ეკლესიის სინმიდეს ემყარება (communio sanctorum). აქედან გამომდინარე, ყოველად აუცილებელია ეკლესია იმ „ადგილად“ მოვიზიაროთ, სადაც ადამიანი საკუთარ მონოდებას შეიცნობს და სისრულის საერთო გზას გაიზიარებს. ხსნა გვეძლევა არა „თვითდამოწმების“, არამედ „თანაზიარების“ ლოგიკით, რაც საშუალებას გვაძლევს ვიცხოვროთ ჩვენთვის თანაზიარი მადლით (შდრ. 1 კორ. 12:7). „Communio sanctorum არ უნდა გვესმოდეს მარტოოდენ წმიდა წევრების ერთობად: მისი სინმიდე ემყარება ხსნის სიკეთეთა მოზიარებას: კონკრეტული საკრებულო, კონკრეტული სინმიდე მხოლოდ საერთო სიკეთის ანუ „მადლის“ (munus) გაზიარებით არსებობს, თავად ტერმინის comunio პირველადი მნიშვნელობით“. აქედან გამომდინარე, Lumen gentium-ის V თავი გვხმარება „ეკლესიის სინმიდის“ საიდუმლოს გაგებაში, როგორც ამას მრწამსში ვაღიარებთ. „წმიდა ეკლესიის“ რწმენის დადასტურებისას ჩვენ ვაცხადებთ მის არსებობას ქრისტეში და სულიწმიდაში (შდრ. 1 კორ. 12: 1-27), მაგრამ ვერ გამოვრიცხავთ ყოველი ცოდვისაგან განწმენის აუცილებლობას და მონათლულთა პასუხისმგებლობას. ყველა მონათლულის ვალია, რომ ღმერთში თავისი მყოფობა საკუთარი განწმედის გზად მიიჩნიოს. ეს გზა, თავისი განსხვავებული ფორმებითა და საშუალებებით, საბოლოო სისრულეს და ძალას ევქარისტიულ ცხოვრებაში

იძენს. და ბოლოს, სინმიდისკენ სწრაფვა არ უნდა დავიდეშ პირადი ასკეტიზმის ფორმამდე, უნდა იგრძნობოდეს პასუხისმგებლობა მთელი საეკლესიო საკრებულოს მიმართ. გზა, რომელსაც ცალკეული მონათლული მიუყვება სინმიდისაკენ თავისი მონოდებით, საკრებულოს სხვა წევრებზეც აისახება და, შესაბამისად, მთელი მსოფლიოს ჰუმანურობაზე: „ამრიგად, ყველასთვის ცხადია, რომ ყველა მორწმუნე ქრისტიანი, ნებისმიერი რასისა და რანგის, მონოდებულია ქრისტიანული ცხოვრების სისრულეში და სიქველის სრულყოფაში და ასეთი სინმიდე უფრო ჰუმანურ ცხოვრებას ქმნის მინიერ საზოგადოებაში“.

გ) მონოდება და მისია

საყოველთაო მონოდება სინმიდისაკენ „სიქველში“ ყოველი მორწმუნისა და მთელი საკრებულოს სულიერი ცხოვრების გული უნდა იყოს. გამოყენება კატეგორიისა „მონოდება“, მთელი თავისი ბიბლიური და საღვთისმეტყველო სიმდიდრით, გვახსენებს ისტორიაში ღვთის მხსნელი, დიალოგური და წინასწარმეტყველური ცხოვრების მანერას. სამების სიყვარულში, რომელიც ყველას მოიცავს, ცალკეული ადამიანის მონოდების რეალობა აისახება და ეს ღვთის ძის მაგალითით ხდება, ვინც სიყვარულის გამო განკაცდა და მამისადმი სრული მორჩილებით ხსნის ჩანაფიქრი აღასრულა. ქრისტეში და მის „მიმდევარში“ იპოვის მორწმუნე სინმიდის გზას, კეთილგონიერული და თავისუფალი არჩევანით, რათა იცხოვროს, როგორც იესოს მისიის გამგრძელებელმა. დღეს აქტუალურია „მონოდების“ არსის გაგება და საეკლესიო საქმიანობაში მისი ასახვა ღვთიური ჩანაფიქრიდან და მისიიდან გამომდინარე. სულიწმიდის შეწევნით ყოველი მონათლული

განმარტავს საკუთარ ეგზისტენციულ ყოფას, როგორც მონოდებას, რომელსაც მოაქვს „სულის ნაყოფი სინმიდისათვის“ (მდრ. გალ. 5:22; რომ. 6:22) და მუდმივად ითხოვს ღვთის წყალობას, „მოგვიტევოს ჩვენ თანანადებნი“ (მათ. 6:12).

დ) ძღვენი და მოვალეობა

როდესაც V თავს ვკითხულობთ, კიდეც უფრო ვრწმუნდებით, რომ სინმიდე ერთდროულად არის „ძღვენი და მოვალეობა“, მორწმუნეთათვის მინდობილი. იგი არის „წყალობის (charis) და სიყვარულის (agapē) ძღვენი“, ნაჩვენები სხვადასხვა ბიბლიური გამოთქმით (გამართლება, ძეობრივი მიღება, კონფიგურაცია, მსგავსება), რომელიც ადამიანს ღმერთთან კავშირუროთიერთობაში განიხილავს (deiformitas: cf LG, 40). ამის მიუხედავად, „სინმიდისაკენ მონოდება“, როგორც თავისუფალი და მხსნელი უროთიერთობა, ადამიანის სინდისს მოიხმობს და ელის მის პასუხს. „სინმიდე მოითხოვს, რომ ადამიანმა მიიღოს ღვთის მოქმედება, ჰქონდეს ძალისხმევა (სწრაფვა), მისი შესრულების ვალდებულება, როგორც ეს განსაზღვრულია მადლის შესახებ კათოლიკურ სწავლებაში, რომლის თანახმად ღმერთს ყველაფრის ქმნა ძალუძს, მაგრამ არა სრულიად მარტოს“. „სიქველის სრულყოფის“ იდეა წარმოდგენილი არ არის ზოგადი და აბსტრაქტული თვალსაზრისით, მაგრამ შემოთავაზებულია რეალური და კონკრეტული გზით. სინმიდე ვერ იქნება ავტომატური მექანიზმი, ის წარმოდგენილი უნდა იყოს როგორც „მიმდევრის“ პირადი და საზოგადო გზა, მოსმენისა და მორჩილების დინამიზმი, მიბაძვისა და ზიარების ვალდებულება. ამ მიზეზით, „სინმიდისაკენ მონოდება“ სრულიად უნდა ცვლიდეს მორწმუნის ყოფას და საეკლესიო თემს მათივე მსახურების მრავალფეროვნებით.

რომის პაპი პავლე VI ,
რომელმაც დაამტკიცა ეკლესიის
დოგმატური კონსტიტუცია
Lumen Gentium 1964 წელს

ვიაროთ მუდამ ფესვებს მოუწყვებელი „შეთავაზება 2020 წლისათვის“ (IV გზავნილი)

**ვიაროთ მუდამ... მაშასადამე, ყოველ ქმნილებას-
თან ერთად**

„გაძლნენ ხენი უფლისანი და კედრები ლიბანისა, მან რომ დანერგა. რომ იქ ჩიტებმა დაიდონ ბუდე; კვიპაროსები ყარყატის სახლია... რაოდენ მრავალია საქმენი შენი, უფალო! ყოველივე სიბრძნით შეგიქმნია, სავსეა დედამიწა შენი მონაგარით (ფსალმ. 103, 16-17; 24).

მრავალი ახალგაზრდა (და არც ისე ახალგაზრდა) სასონარკვეთილია და უმწეობას გრძნობს ურიცხვი საფრთხის წინაშე, ჩვენს საუცხოო პლანეტას რომ ემუქრება. მომავალში კლიმატური კატასტროფის გამო კიდევ ბევრი ადამიანი იძულებული გახდება, დატოვოს მშობლიური მხარე.

მაგრამ ჩვენი რწმენა მოითხოვს, რომ ვიყოთ ურყევნი, არ გავხდეთ ფატალისტები და არ მივეცეთ სასონარკვეთას. ბიბლიის დასაწყისში ვკითხულობთ: „და აიყვანა უფალმა ღმერთმა ადამი და დასვა იგი ედემის ბაღში, რათა დაემუშავებინა და დაეცვა იგი“ (დაბ. 2:15). ამ პოეტურ ფრაზაში ხაზგასმულია, რომ შემოქმედის ნება განსაკუთრებულ პასუხისმგებლობას გვაკისრებს - ჩვენ უნდა ვიზრუნოთ დედამიწაზე და დავიცვათ ის. ჩვენი ცხოვრება უფრო ადამიანური გახდება, თუკი გავიხსენებთ, რომ ქმნილების განუყოფელი ნაწილი ვართ.

ჩვენი დედამიწა შემოქმედის ძვირფასი ძღვენია, რომელიც თავისუფლად სიხარულითა და მად-

ლიერებით უნდა მივიღოთ. დედამიწა ჩვენი საერთო სახლია, და უფალი მოგვინოვებს ვიზრუნოთ მასზე ყოველი ქმნილებისა და მომავალი თაობის სასიკეთოდ.

კლიმატური პრობლემები მოითხოვს დაუყოვნებლივ გადაწყვეტას, და ეს ხდება სიცოცხლისათვის მრავალი წამოწყების საფუძველი, რაც უფრო და უფრო გავლენას ახდენს საზოგადოების ცნობიერების ფორმირებაზე. რა თქმა უნდა, მხოლოდ ჩვენი პირადი ინიციატივა საკმარისი არაა, მაგრამ მის გარეშე შეუძლებელია მნიშვნელოვანი ცვლილებები.

- ყოველი ჩვენგანი მონაწილეობს იმოქმედოს თავისი შესაძლებლობის მიხედვით: გადავხედოთ ჩვენი ცხოვრების წესს, უარი ვთქვათ უსარგებლოზე, გავუფრთხილდეთ ქმნილების სილამაზეს.
- ღვთის ქმნილების დაცვას შეიძლება ხელი შეუწყოს სხვადასხვა ქრისტიანული კონფესიის წარმომადგენელთა საერთო მოწმობამ. განა არ უნდა მივიღოთ ეს გადაუდებელი საჭიროება როგორც ჩვენი ძალების გაერთიანებისაკენ მონაწილეობა? ამგვარ გლობალურ ინიციატივათა გამოცდილება უკვე არსებობს - მათგან ერთ-ერთია „მწვანე ეკლესიათა“ ქსელი, რომელსაც თაიზე-ს საკრებულო 2019 წლის ზაფხულში შეუერთდა (იხ. www.taize.fr/eco).

თარგმანა ვერიკო ნოზაძე

„წმიდანი...“

წმ. სალომე ქართველი - მოხსენიების დღე - 2 აგვისტო

წმიდა სალომე ქართველის შესახებ ცნობას გვანჯდის იერუსალიმის ჯვრის მონასტრის სვინაქსარი. როგორც ჩანს, სალომე ქართველი იყო იერუსალიმის დედათა საგანეში მოღვაწე ქალი. იგი აცდუნეს სპარსელებმა და მან ქრისტე უარყო, მერე კი შეინანა და კვლავ აღიარა სარწმუნოება ქრისტესი, რის გამოც მას თავი მოჰკვეთეს 1227 წელს.

წმ. ილარიონ თუალელი - მოხსენიების დღე - 6 აგვისტო

ღირსი ილარიონ თუალელის შესახებ მცირე ცნობები მოგვეპოვება. იგი თავდაპირველად ხახულის მონასტერში მოღვაწეობდა და თავისი დროის ერთ-ერთი უდიდესი სასულიერო მოღვაწე, მწერალი და მთარგმნელი ყოფილა. გიორგი მცირე „გიორგი მთაწმინდელის ცხოვრებაში“ წერს, რომ წმიდა ილარიონი იყო „უმალესი სათნოებითა და სულიერთა მოღვაწეობათა შინა განთქმული“. ღირსმა ილარიონმა აღზარდა ხახულის მონასტერში მიყვანილი ყრმა გიორგი მთაწმინდელი. როგორც ჩანს, ხახულის მონასტრიდან წმიდა ილარიონი ანტიოქიაში წასულა სამოღვაწეოდ. მისი ზედწოდება „თუალელი“ მომდინარეობს ანტიოქიის მახლობლად მდებარე თუალის მონასტრიდან. ღირსი ილარიონი გარდაიცვალა 1041 წელს.

წმ. ღირსი გიორგი მაშენებელი - მოხსენიების დღე - 10 აგვისტო

ღირსი გიორგი ათონის ივერთა მონასტერს სათავეში ჩაუდგა ექვთიმე მთაწმინდელის წინამძღვრობიდან გადადგომის შემდეგ, ექვთიმეს წინამორბედის, იოანეს ანდერძის თანახმად. მან შეცვალა მონასტრის ძველი წესები, რის შედეგადაც ბერძნებმა მონასტერში შესვლის უფლება მოიპოვეს. ამით გიორგიმ თანამემამულეთა წყრომა დაიმსახურა. 1029 წელს ბიზანტიის საიმპერატორო კარის რისხვაც დაატყდა თავს, ვინაიდან ბრალად დაედო იმპერატორ რომანოზ III არგიროუსის წინააღმდეგ თესალონიკის მმართველის, კონსტანტინე დიოგენეს მიერ მოწყობილ შეთქმულებაში მონაწილეობა. გიორგი გადაასახლეს კუნძულ მონოვატზე, სადაც გარდაიცვალა დაახლოებით 1030 წელს. ამ პერიოდში ათონის ქართველი ბერები დიდ შევიწროებას განიცდიდნენ ბერძნების მხრიდან. მოგვიანებით, ბიზანტიის მთავრობამ ქართველებს აღუდგინა პრივილეგიები წმინდა მთაზე. ქართველმა ბერებმა გიორგის ცხედარი მონოვატიდან ათონზე, მიძინების ტაძარში გადაასვენეს.

წმ. მონამე ევსტათი მცხეთელი - მოხსენიების დღე - 11 აგვისტო

სპარსელი მოგვის შვილი, ქრისტიანთა თანამგრძნობი გვირობანდაკი სპარსეთში ატეხილ ქრისტიანთა დევნას გამოექცა და ქალაქ განძაკიდან ქართლში (მცხეთაში) ჩამოვიდა. აქ მან შეისწავლა მეწაღეობა, დაუახლოვდა ადგილობრივ ქრისტიანებს

საქართველოში

და ცოლად შეირთო ქრისტიანი ქალი. ამის შემდეგ უფრო შეიყვარა ქრისტიანული რჯული და მოინათლა კიდევ კათოლიკოს სამოელის ხელით, რომელმაც მას ევსტათი დაარქვა.

სპარსელებმა იგი დაასმინეს ჯერ უსტამ ციხისთავთან, მერე - მარზპან არვანდ გუშნასპთან, სამი წლის შემდეგ კი ახალ მარზპან ვეჟან ბუზმირთან, რომელმაც მას ქრისტიანობის უარყოფა მოსთხოვა. ევსტათიმ მისი მოთხოვნა უარყო და მბრძანებელს ვრცლად მოუთხრო ძველი და ახალი აღთქმის ისტორია, დაუსაბუთა ქრისტიანული სარწმუნოების უპირატესობა მაზდეანობაზე. ქრისტიანობის ერთგულებისათვის მას თავი მოჰკვეთეს დაახლოებით 551 წელს. ქრისტიანებმა ევსტათის ცხედარი მალულად წაასვენეს მცხეთაში და დაკრძალეს სვეტიცხოველში, წმიდა ტრაპეზის ქვეშ. მისი ცხოვრება აღწერილია VI საუკუნის უცნობი ავტორის თხზულებაში „ევსტათი მცხეთელის მარტვილობა“. საქართველოს მართლმადიდებელმა ეკლესიამ წმიდა მონამე ევსტათი მცხეთელი წმიდანად შერაცხა.

წმ. არსენ ნინოწმინდელი - მოხსენიების დღე - 13 აგვისტო

წმიდა არსენ ნინოწმინდელი XI საუკუნის სასულიერო მოღვაწე, მთარგმნელი, მწიგნობარი და ერთ-ერთი საუკეთესო კალიგრაფი იყო. იგი მონაზვნად აღიკვეცა იერუსალიმში, შემდეგ კი საქართველოში მოიწვიეს და ნინოწმინდის ეპისკოპოსად დაასახეს ხელი.

წმიდა არსენი გარდაიცვალა ათონის მთაზე 1018 წელს. როდესაც ივერონის მონასტრის წინამძღვრად აირჩიეს გიორგი მთაწმინდელი, მან წმიდა არსენის ნეშტი წმიდა ექვთიმე მთაწმინდელის გვერდით, დიდი ეკლესიის საგანგებო სამარტვილეში გადაასვენა.

წმ. რაჟდენ მონამე - მოხსენიების დღე - 16 აგვისტო

წმიდა რაჟდენი იყო ვახტანგ გორგასლის თანამოღვაწე, გაქრისტიანებული სპარსი, გამზრდელი, მამამძუძე ვახტანგ გორგასლის მეუღლის ბალენდუხტისა (ირანის შაჰის ასული), რომელსაც გამოჰყვა ქართლში. ირანელების წინააღმდეგ ვახტანგ გორგასლის ომის დროს რაჟდენი ტყვედ ჩაუვარდა ირანელებს. შაჰმა მას მოსთხოვა ქრისტიანობის უარყოფა. მიუხედავად ტანჯვა-წამებისა, რაჟდენი არ დაუბრუნდა ცეცხლთაყვანისმცემლობას. მაშინ შაჰმა ის გაგზავნა წრომში დაბანაკებულ ირანელთა ლაშქრის მეთაურთან, რომელმაც რაჟდენი სიკვდილით დასაჯა დაახლოებით 457 წელს. იგი ძელზე გააკრეს და ისრები დაუშინეს. რამდენიმე ხნის შემდეგ, ვახტანგ გორგასლის ინიციატივით, რაჟდენის ნეშტი ნიქოზის ეკლესიაში გადმოასვენეს. ვახტანგ გორგასალმა ეს ეკლესია საეპისკოპოსო ტაძრად აქცია. მოღწეულია რაჟდენის ცხოვრებისა და მოღვაწეობის ამსახველი მეტაფრასული თხზულება. იგი შეუდგენიათ დაახლოებით XII საუკუნეში, რაჟდენის ხსენების დღეს ეკლესიაში საკითხავად.

კათოლიკე ეკლესია საქართველოში

(საბჭოთა პერიოდი 1921-1991)

„დათობიდან“ ახალ რეპრესიამდე

50-იანი წლების ბოლოს, ე.წ. „დათობის პერიოდს“ 60-იანი წლების დასაწყისის მკაცრი ანტირელიგიური პოლიტიკა ჩაენაცვლა. საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის პირველი მდივნის, ახირებული და არაპროგნოზირებადი ნ. ხრუშჩოვის მოულოდნელი გადაწყვეტილებით, ანტირელიგიური რეპრესიების ტალღამ გადაუარა მთელ ქვეყანას. რამდენიმე დღეში, სტალინის ეპოქაში რეგისტრირებული 15 ათასი მოქმედი რელიგიური ორგანიზაციიდან, 10 ათასი დაიკეტა. რელიგიური ნივთები და ხატები განადგურდა. მედიაში კვლავ ანტირელიგიური კამპანია დაიწყო. განსაკუთრებული სიასტიკით კათოლიკურ და პროტესტანტულ ეკლესიებს ავიწროებდნენ. საბჭოთა სახელმწიფოს ლიდერი ფიქრობდა, რომ 80-იან წლებში ქვეყანაში აღარ უნდა ყოფილიყვნენ არც მორწმუნეები და არც რელიგიური ორგანიზაციები. თუმცა, სულ ორიოდვე წელიწადში, კრემლის შიდა გადატრიალების შედეგად, თავად ნიკიტა ხრუშჩოვის ჩანაცვლება მოხდა და ქვეყანას ახალი ლიდერი — ლეონიდ ბრეჟნევი მოეწვინა. მისი მმართველობის წლები „უძრაობის“ წლებად მოინათლა.

საქართველოში ეკლესიის პერსპექტივა 60-იანი წლების დასაწყისში მეტად სავალალო იყო. ხრუშჩოვის წინასწარმეტყველება - 80-იანი წლების დასაწყისში საბჭოთა კავშირში რელიგია აღარ იარსებებო - შესაძლოა, ახდენილიყო კიდევ ქართველი მართლმადიდებლების მიმართ, ვინაიდან, ყოველგვარი ლოგიკით, 70-იანი წლებისათვის საქართველოში არცერთი ქართველი მართლმადიდებელი მსახური ცოცხალი აღარ იქნებოდა, ხოლო მღვდლების გარეშე დარჩენილ ტაძრებს ხელისუფლების მხრიდან დახურვა ემუქრებოდა. შემდგომ, ყველაზე უკეთესი პერსპექტივა ყო-

ფილი ტაძრების თეატრად ან კიდევ მხატვრების სახელოსნოდ გადაკეთება იყო. შეიძლება, ზოგ ეკლესიაში პურის ქარხანა ან კოლმეურნეობების საწყობები გაეხსნათ. ბოლშევიკების ფანტაზია იქამდეც კი მიდიოდა, რომ თბილისის ერთ-ერთ ტაძარში აბანოც კი ამოქმედეს. უნდა აღინიშნოს, რომ ქართველ ბოლშევიკებს ყოფილ ტაძრებში ათეიზმის მუზეუმები არ მოუწყვიათ, როგორც ეს რუსეთსა და უკრაინაში მოხდა.

უძრაობის ეპოქა

ბრეჟნევის მმართველობის ხანა საბჭოთა კავშირში „უძრაობის ეპოქის“ სახელითაა ცნობილი. ამ ოცწლეულში ქვეყნის საშინაო ცხოვრებაში მართლაც არაფერი სერიოზული არ ხდებოდა. მსგავსი სტაგნაციით გამოირჩეოდა საეკლესიო ცხოვრებაც. რელიგიების საქმეთა საბჭოთაის ყოველწლიურ ანგარიშში ქვეყნის პარტიულ ხელისუფლებას ანუგეშებდა, რომ საეკლესიო ცხოვრება კანონის ფარგლებში მიმდინარეობდა და მორწმუნეთა რაოდენობა თუ არ კლებულობდა, არც მატულობდა. და, რაც მთავარია, სასულიერო პირებისა და მორწმუნეების მხრიდან რელიგიური კულტების შესახებ მოქმედი კანონმდებლობის უხეშ დარღვევებს ადგილი არ ჰქონია. მღვდელმსახურებისთვის საფრთხივლას წარმოადგენდა არა უშიშროების სამსახური, არამედ საფინანსო ინსპექტორი, რომელიც მკაცრად აკონტროლებდა საკულტო რიტუალების აღსრულებიდან შემოსულ შემოსავლებს. საეკლესიო მსახურებაში არასრულწლოვნების მონაწილეობა და კატეხიზაციების ჩატარება აკრძალული იყო, რაც კათოლიკური ეკლესიებისათვის ერთგვარ პრობლემად იქცა. მაგრამ, რაც მთავარია, ამ მოთხოვნათა დარღვევის შემთხვევაში, კანონდამრღვევს აღარ აპატიმრებდნენ და არც ასახლებდნენ. უბრალოდ, ჯარიმას გამოუწერდნენ. მაქსიმუმი

სასჯელი მღვდლისათვის რეგისტრაციის საბუთის ჩამორთმევა იყო. თუმცა დამნაშავე ანტისაბჭოთა პროპაგანდისათვის რამდენიმე წლით საპატიმროშიც ხვდებოდა. მაგალითად, ანტისაბჭოთა ქადაგებების ბრალდებით, 1980-იანი წლებისათვის, ლიტვის რესპუბლიკაში ასამდე სასულიერო პირი იმყოფებოდა საპატიმროში.

რაც შეეხება საქართველოს, თითქმის 50 წლის მანძილზე, მკაცრი მეთვალყურეობის პირობებში, მსახურებას ეწეოდა ერთადერთი ოფიციალურად მოქმედი მღვდელი ემანუელ ვარდიძე და მონაზონი მარია, რომელიც საერო პირის სტატუსით ცხოვრობდა ეკლესიის სიახლოვეს და ოფიციალურად დამლაგებლად იყო გაფორმებული. 1930-იანი წლებიდან მოყოლებული, მას შემდეგ, რაც საბჭოთა კავშირში კათოლიკური მონასტრების ფუნქციონირება აკრძალეს და ბერ-მონაზვნები რეპრესიების ქვეშ მოაქციეს, მრავალი მონაზონი არალეგალურად ეწეოდა თავის მისიას, რომლებიც, ძირითადად, დამლაგებლად მუშაობდნენ ტაძრებში. ასე ახერხებდნენ თავიანთი აღთქმების დაცვასაც და მოვალეობის აღსრულებასაც. ისინი მღვდლებს მორწმუნეთა კატეხიზაციაში ეხმარებოდნენ და თავიანთი სიმბოლური ხელფასით თავიც გაჰქონდათ.

„უძრაობის პერიოდის“ კათოლიკური ყოფა საკუთარი თავის, არსებული მრევლისა და ტაძრის შენარჩუნებისკენ მიმართული ქმედება იყო. არაფერი მნიშვნელოვანი იმხანად არც ხდებოდა და, არსებული ვითარებიდან გამომდინარე, ვერც მოხდებოდა.

შედარებითი გამოცოცხლება 1975 წლიდან შეიმჩნევა - მას შემდეგ, რაც საბჭოთა კავშირმა ევროპის უსაფრთხოებისა და თანამშრომლობის შემაჯამებელ აქტს, ე.წ. ჰელსინკის დეკლარაციას, მოაწერა ხელი. ჰელსინკის აქტის ხელმოწერის შემდგომ იწყება ადამიანის უფლებების, მათ შო-

რის, სინდისის, თავისუფლების დაცვისათვის სამართლებრივი ბრძოლა.

1966 წელს პატრი ემანუელ ვარდიძე გარდაიცვალა. ხელისუფლება იძულებული გახდა, რომ კონსტანტინე საფარიშვილისთვის ნება მიეცა წმ. პეტრე და წმ. პავლე მოციქულთა ტაძარში წინამძღვრად გაეგრძელებინა მსახურება, ვინაიდან იგი მთელ კავკასიაში ერთადერთი კათოლიკე მღვდელმსახური იყო, რომელსაც ასაკის გამო ისედაც გადაადგილების პრობლემა ჰქონდა და გამუდმებით სთხოვდა სამრევლო საბჭოს, ვიკარიუსი მღვდლის დაშვება ოფიციალურად მოეთხოვათ ხელისუფლებიდან. ახალი მღვდლის გამოძებნა რამდენიმე მიზეზის გამო საკმაოდ რთული პრობლემა იყო: პირველი ის, რომ საქართველოდან არ იყვნენ სასულიერო განათლების მიღების მსურველები. ლიტვაში მოქმედი კაუნასის სასულიერო სემინარია ძირითადად საკუთარი რესპუბლიკის სამრევლოების დაკმაყოფილებით იყო დაკავებული. ლატვიის დაუგავპილსის სასულიერო სემინარიის მიერ გამოშვებული კადრები კი საბჭოეთის მრავალრიცხოვან კათოლიკურ სამრევლოებს ვერ წვდებოდა. ახალგაზრდა მღვდლები, როგორც წესი, იმ რეგიონებში ბრუნდებოდნენ, საიდანაც სასწავლებლად იყვნენ წარგზავნილები. ანგარიშგასაწევი იყო სუბიექტური გარემოებაც: ახალგაზრდა მღვდლებს, როგორც წესი, სურთ ნაცნობ და დიდ სამრევლოში წინამძღვრად განწესება და არა უცნობ, მცირერიცხოვან სამრევლოში და თან - ვიკარიუსად. ახალი მღვდელმსახურის მიღებას თვით სამრევლოებიც ძალიან ფრთხილად ეკიდებოდნენ. ვინ იცის, იქნებ ეს ახალგაზრდა მღვდელი, რაღაც პრივილეგიების სანაცვლოდ, ხელისუფლებასთან ფარულ გარიგებაში იმყოფებოდა?! ერთ სიტყვით, დიდი ხნის ძიების შედეგად, 1960-იანი წლების ბოლოსათვის თბილისის მოქმედი კათოლიკური ტაძრისთვის ვიკარიუსის გამოძებნა მოხერხდა. ახალგაზრდა მღვდელმა იან სნეჟინსკიმ მალევე შეძლო საქართველოს მრავალეთნიკური კათოლიკე მრევლის ნდობის, სიყვარულის მოპოვება

პატრი კონსტანტინე საფარიშვილი და პატრი იან სნეჟინსკი

და, შეძლებისდაგვარად, გაააქტიურა პასტორალური საქმიანობა.

პატრი იანის ინიციატივით, 1970-იანი წლებიდან, კვირის რიგითი ღონისძიებები მრევლის ეროვნული ენების მიხედვით ტარდებოდა - გერმანულ, პოლონურ, ასირიულ, სომხურ, ქართულ ენებზე. ხოლო საკვირაო წირვა რუსულ და ლათინურ ენაზე ორჯერ აღევლინებოდა. იანერის თვით ქრისტიანთა ერთობის ღონისძიების კვირეულის ჩატარების ტრადიციაც დამკვიდრდა.

ახალი ტალღა ანუ გამოღვიძების დასაწყისი

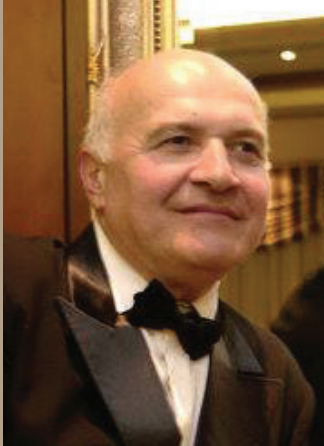
1978 წელი გარდამტეხი აღმოჩნდა არა მარტო კათოლიკური ეკლესიის წინსვლისათვის, არამედ საბჭოთა კავშირისა და მთელი მსოფლიოსთვისაც. კრაკოვის არქიეპისკოპოსი, კარდინალი კაროლ ვოიტილა 264-ე პაპი ხდება, რომელიც, ნიშნად იმისა, რომ გააგრძელებს იოანე XXIII-ისა და პავლე VI-ის საქმეს, ერთგული იქნება ვატიკანის II მსოფლიო კრების სულისკვეთებისა, პაპობის სახელად ირჩევს იოანე პავლეს.

იოანე პავლე II-ის პირველი გზავნილი რკინის ფარდის აღმოსავლეთით მყოფი მრავალმილიონი კათოლიკესადმი იქნება მისი ისტორიული ფრაზა - „ნუ გეშინიათ!“ პაპის ამ მოწოდებამ არნახული ძალა შთაბერა

კომუნისტური რეჟიმის წინაშე ქვემოთ მყოფ კათოლიკეებს. მათ, ვინც რწმენისა და ეკლესიის ერთგულების გამო ათწლეულები იტანდნენ გადასახლებებს, მუდმივ თვალთვალს, შეურაცხყოფასა და დევნას, რელიგიურ რიტუალებში მონაწილეობა შეიძლება თავისუფლების დაკარგვად თუ არა, სამსახურიდან გათავისუფლების ფასად დასჯდომოდა.

კაროლ ვოიტილას რომის პაპად არჩევისა და მისი მოწოდების - „ნუ გეშინიათ!“ შემდგომ, მთელ აღმოსავლეთ ევროპაში კათოლიკური ეკლესიის ავტორიტეტი გაიზარდა. საბჭოთა კავშირში ამ მოვლენას ეთნიკური პოლონელების ეროვნული თვითშეგნების გაძლიერება მოჰყვა. სამაგალითოდ, ის ფაქტიც საკმარისია, რომ მღვდელმა იან სნეჟინსკიმ, რომელიც დაბადებული იყო უკრაინაში, სადაც ეთნიკური პოლონელების ასიმილაცია სახელმწიფო პოლიტიკის ნაწილს შეადგენდა, საბჭოთა პასპორტში ცვლილება შეიტანა - რუსულის ნაცვლად, პოლონური ფორმით შეიცვალა სახელიც, მამის სახელიც და გრაფაში ეროვნება - უკრაინელის ნაცვლად, პოლონელი ჩაიწერა. უკრაინისა და რუსეთისგან განსხვავებით, საქართველოში არც არასდროს ყოფილა ანტიპოლონური ან ანტიკათოლიკური განწყობები.

ნუგზარ ბარდაველიძე

ნურბარ ბარაკველიძე

11 ივლისს ცნობილი ქართველი მეცნიერის, ეროვნული ქიმიური სკოლის ფუძემდებლის, თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პირველი რექტორის, პეტრე მელიქიშვილის დაბადებიდან 170 წელი შესრულდა. საქართველოში წმიდა საყდრის დესპანის, არქიეპისკოპოს ჟოზე აველინო ბეტენკურის ინიციატივით გადაწყდა, საზეიმოდ, საზოგადოების ფართო ჩართულობით (ცხადია, პანდემიის ფონზე სახელმწიფოს მიერ დაწესებული საგანგებო სანიტარული მოთხოვნების დაცვით) აღნიშნულიყო დიდი მეცნიერის ხსოვნის დღე. თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის რექტორთან შეთანხმებით, 10 ივლისს, უნივერსიტეტის ბაღში, დიდი მეცნიერის მემორიალთან საზეიმო ცერემონია ჩატარდა. მასში მონაწილეობდნენ წმიდა საყდრის დესპანი საქართველოში, მისი აღმატებულება ჟოზე ა. ბეტენკური, კავკასიის ლათინ კათოლიკეთა სამოციქულო ადმინისტრატორი, ეპისკოპოსი ჯუზეპე პაზოტო, კათოლიკე მღვდელმსახურები და საქართველოს კათოლიკური ეკლესიის კულტურის კომისიის წევრები. მასპინძელთა მხრიდან ცერემონიაში მონაწილეობდნენ თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის რექტორი, ბატონი გიორგი შარვაშიძე, პროფესორ-მასწავლებლები და სტუდენტები.

სახელოვანი კათოლიკე მამულიშვილის გახსენება - პეტრე მელიქიშვილი 170

პეტრე მელიქიშვილის მემორიალის ყვავილებით შემკობის შემდგომ შეკრებილ საზოგადოებას მიესალმა უნივერსიტეტის რექტორი, მან მოკლედ ისაუბრა პეტრე მელიქიშვილის დამსახურებაზე ქვეყნისა და პირველი უნივერსიტეტის წინაშე. „არსებულმა პანდემიამ, საერთო კარანტინმა, კარდინალურად შეცვალა ჩვენი გეგმები, ამიტომ დაგეგმილი საიუბილეო ღონისძიებები ნოემბრისთვის გადავიტანეთ, ამჟამად მხოლოდ დიდი მეცნიერისადმი მიძღვნილი გამოფენაა მოწყობილი უნივერსიტეტის ისტორიულ კორპუსში, ვგეგმავთ დიდი საერთაშორისო მასშტაბის სამეცნიერო კონფერენციის ჩატარებას და ბატონი პეტრეს წიგნების გამოცემას. ჩვენი უნივერსიტეტი აფასებს და პატივს მიაგებს მის ერთ-ერთ ფუძემდებელსა და რექტორს“.

შემდგომ საზოგადოებას მისასალმებელი სიტყვით მიმართა წმიდა საყდრის დესპანმა. გთავაზობთ ამონარიდს მისი აღმატებულების გამოსვლიდან: „მოხარული ვარ პატივი მივაგო დიდი და გამორჩეული ქართველის, პეტრე მელიქიშვილის ხსოვნას. დღეს ჩვენ ვზეიმობთ მისი დაბადების 170-ე წლისთავს. იგი გახლდათ ამ სახელოვანი უმაღლესი სასწავლებლის პირველი რექტორი, მსოფლიო დონის მეცნიერი და უამრავი სამეცნიერო ნაშრომის ავტორი. პეტრე მელიქიშვილის ხსოვნისთვის პატივის მიგებით ჩვენ პატივს მივაგებთ ამ უნივერსიტეტსა და ყველა თქვენგანს, პროფესორ-მასწავლებლებსა და სტუდენტებს, ყველას, ვინც თავდადებით იღვწის უნივერსიტეტის, ერისა და კაცობრიობის სამსახურში. რწმენაც და მეცნიერული აზროვნებაც ღმერთისგან

იღებს სათავეს. ისინი ერთმანეთს ავსებენ. იქ, სადაც მეცნიერების ემპირიული აზროვნების სფერო მთავრდება, ღმერთი შემეცნების ახალ განზომილებას გვთავაზობს. ამიტომაც, ჩვენ ვამაყობთ ამ დიდი ქართველი მამულიშვილისა და ღვთისმოსავი კათოლიკეს მიერ დამკვიდრებული აკადემიური სტანდარტითა და იმ ამაგიტ, რომელიც მან დასდო თქვენს უნივერსიტეტს. აქ, უნივერსიტეტის ეზოში ყოფნისას, ასევე გვახსენდება ის ფინანსური მხარდაჭერა, რომელიც ამ ინსტიტუტს აღმოუჩინა ზუბალაშვილების კათოლიკურმა ოჯახმა. ამიტომაც, მრავალი გაგებით, კათოლიკე ადამიანისთვის დღეს აქ, ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში ყოფნა საკუთარ კედლებში ყოფნას ნიშნავს. კათოლიკეები ქართველები არიან, საქართველოს პატრიოტები, იმ ხიდების მშენებლები, რომლებიც საქართველოს მსოფლიოს ფართო საზოგადოებასთან აკავშირებს. ჩვენ ჩვენი წინამორბედების მიერ ჩაყრილ საფუძველზე ვდგავართ. ვსარგებლობთ შემთხვევით და გილოცავთ ამ თარიღს. ყველა თქვენგანს ვუსურვებ წარმატებებს აკადემიურ საქმიანობაში. გმადლობთ.“

მისასალმებელი გამოსვლების შემდგომ მეუფე ჯუზეპე პაზოტომ კათოლიკე სამღვდელობასა და მრევლთან ერთად პეტრე მელიქიშვილის სულის მოსახსენებელი ლოცვა აღავლინა. ლოცვის დასრულების შემდგომ შეხვედრა უნივერსიტეტის პირველი კორპუსის ფოიეში გაგრძელდა, სადაც სპეციალურად ამ დღისათვის მოწყობილი იყო პეტრე მელიქიშვილისადმი მიძღვნილი გამოფენა.

1918 წლის იანვარში, თბილისის

უნივერსიტეტის დამფუძნებლის, ივანე ჯავახიშვილის დაჟინებული თხოვნით, პეტრე მელიქიშვილი, რომელიც რუსეთის იმპერიაში აღიარებული მეცნიერი გახლდათ, და მისი ავტორიტეტი აუცილებელი იყო ახლად შექმნილი ქართული უნივერსიტეტისათვის, პირველი ქართული ალმა მატერის პირველი რექტორი ხდება. ამ თანამდებობაზე პეტრე მელიქიშვილმა რამდენიმე წელი დაჰყო, წლების მანძილზე იგი ივანე ჯავახიშვილთან შეთანხმებით უძღვებოდა ჩამოყალიბების პროცესში მყოფი უმაღლესი სასწავლებლის მართვას. აქვე აღვნიშნავთ, რომ ამ თანამდებობას პეტრე მელიქიშვილი რექტორის ხელფასზე უარის თქმის შემდგომ დათანხმდა. მას და ივანე ჯავახიშვილს არ ჰქონიათ უთანხმოება, გაუგებრობა ან დაპირისპირება ერთმანეთთან, რაც კოლეგიალური თანამშრომლობის საკმაოდ იშვიათი გამოვლენა იყო იმ პერიოდისთვისაც და იშვიათობად რჩება ჩვენს დროშიც. ეს საოცარი თავმდაბლობა, შრომისმოყვარეობა და კეთილშობილი ქცევა პეტრე მელიქიშვილს კათოლიკური ტრადიციების ერთგულად დამცველ ოჯახში ბავშვობიდანვე შთაენერგა.

პეტრე მელიქიშვილი, რექ-

ტორობასთან ერთად, ბუნებისმეტყველების ფაკულტეტის დეკანისა და ორგანული ქიმიის კათედრის გამგის ფუნქციებს ასრულებდა. მან დააფუძნა ქიმიის რამდენიმე ლაბორატორია, ორი კათედრა და შექმნა ქართული ქიმიური ტერმინოლოგია. იგი განსაკუთრებულ ყურადღებას უთმობდა საქართველოს ბუნებრივი სიმდიდრის, ნიალისეულისა და სასოფლო-სამეურნეო პროდუქტების შესწავლას. დიდი ამაგი დასდო ქართული ქიმიური ტერმინოლოგიის შექმნას. ის იყო მრავალი სამეცნიერო საბჭოს წევრი, საბჭოთა კავშირის მეცნიერებათა აკადემიის წევრ-კორესპონდენტი. საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიისა და თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში მისი სახელობის პრემიები დანესდა. პეტრე მელიქიშვილმა, **ვასილ პეტრიაშვილთან** ერთად, საფუძველი ჩაუყარა **ქართულ ქიმიურ სკოლას**. მან შეისწავლა ორგანულ მჟავათა ზოგიერთი წარმომადგენლისა და მათი წარმოებულების სინთეზის საკითხები, ფიზიკურ-ქიმიური თვისებები. ამ საკითხებზე დაწერილმა მისმა შრომებმა დიდად შეუწყო ხელი ნივთიერებათა აღნაგობის თეორიის განვითარებას, მელიქიშვილმა პირველმა მიიღო

ორგანულ ნაერთთა კლასი, რომლებსაც **გლიციდ მჟავები** უწოდა.

პეტრე მელიქიშვილი ერთ-ერთი ყველაზე გამორჩეული ქართველი კათოლიკეა, ის კათოლიკეთა იმ სახელოვანი პლეადის სათავეშია, რომელიც აერთიანებს: სულხან-საბა ორბელიანს, ზაქარია ფალიაშვილს, პეტრე ოცხელს, სიმონ ყაუხჩიშვილს, პეტრე უმიკაშვილს, მიხეილ თამარაშვილს, მიხეილ თარხნიშვილს, ფელიქს ვარლამიშვილს და მრავალ სხვა ჭეშმარიტ ქართველ მამულიშვილს.

საქართველოს კათოლიკე ეკლესიასთან არსებული კულტურული კომისია, სულხან-საბა ორბელიანის უნივერსიტეტი, ჟურნალი „საბა“ და სრულიად საქართველოს ლათინური წესის კათოლიკე ეკლესია კვლავაც შეეცდება, აქტიურად იყოს ჩართული საქართველოს კათოლიკური მემკვიდრეობის შესწავლის, დაცვისა და გასაჯაროების პროცესში. შეეცდება, რომ არავინ და არაფერი იყოს დავიწყებული და ამ საშვილიშვილო საქმეში წმიდა საყდრისა და საქართველოში მისი სადესპანოს მხარდაჭერის იმედიც გვაქვს.

მოდით, გავხედოთ, გავხედოთ წმიდანები

ჯენი კარაკატიანი

დაფიქრებულხართ, თუ როგორი დიდი პატივია, იცნობდე ღმერთს. ყველაფერი, რასაც ვხედავთ, რასაც ვეხებით, რასაც ვგრძნობთ, მისი შექმნილია და მან ეს ყველაფერი ჩვენთვის შექმნა, შენთვის და ჩემთვის. ამ ყველაფრის შემქმნელს ვიცნობთ, უფრო მეტი, ისიც გვიცნობს, იცის ჩვენ შესახებ ყველაფერი.

ყოველი ადამიანი სვამს კითხვას: „ვინ ვარ და რატომ მოვსულვარ ამქვეყნად, როგორ ვიპოვო საკუთარი თავი?“ რწმენა პასუხობს: მხოლოდ სინმიდე აქცევს ადამიანს იმად, რისთვისაც ღმერთმა შექმნა ის. სწორედ მისი მეშვეობით აღწევს ადამიანი ჰარმონიას საკუთარ თავთან და თავის შემოქმედთან. თუმცა, სინმიდე თვითნაკეთი სრულყოფილება როდია; ეს არის კავშირი განკაცებულ სიყვარულთან - ქრისტესთან. ვინც ამგვარად მიიღებს ახალ სიცოცხლეს, საკუთარ თავს ჰპოვებს და წმიდანი გახდება.

ჩვენ, ახალგაზრდები, ეკლესიის იმედი ვართ, რადგან ზუსტად ჩვენ გვაქვს დიდი ძალა და შესაძლებლობა, ვიყოთ ეკლესიის ზურგი (იმედი, ძალა). პაპი ფრანცისკე ამბობს: „ახალგაზრდათა სინმიდის მეშვეობით, ეკლესიას შეუძლია განაახლოს თავისი სულიერი მგზნებარება და სამოციქულო ცხოველმყოფელობა. მრავალი ახალგაზრდის კეთილი ცხოვრებიდან შობილი სინმიდის საღბუნს შეუძლია მოაშუშოს ეკლესიისა და სამყაროს იარები, და დაგვაბრუნოს იმ სიყვარულის სისავსეში, რომლისკენაც

ნაც დასაბამითვე ვართ მოხმობილნი: წმიდა ახალგაზრდები გვიბიძგებენ, რომ ჩვენს პირველ სიყვარულს დავუბრუნდეთ“.

ფიქრობ, იყო წმიდანი, ნიშნავს გქონდეს დიდი რწმენა, სიყვარული და გამბედაობა; არ გეშინოდეს, იყო ის, ვინც ხარ; არ გეშინოდეს ღმერთის სახელის წარმოთქმისა საზოგადოებაში; არ გეშინოდეს, მიხვიდე ღმერთთან უფრო ახლოს, ვიდრე ხარ, დაამოწმო მისი სიყვარული და პატარ-პატარა ნაბიჯებით მიუახლოვდე სინმიდის გზას. გაბედეთ, გაბედეთ და იყავით უფრო მეტი, ვიდრე ხართ, ვინაიდან უფრო მნიშვნელოვანია, ვინა ხარ, ვიდრე ნებისმიერი სახის საკუთრება. რა სიკეთე აქვს საკუთრებას ან გარეგნობას? ღმერთმა იცის, თუკი მიხვდებით, რომ რაღაც უფრო დიადისკენ ხართ მოხმობილნი. ითხოვეთ შემწეობა და რწმენით ესწრაფეთ სინმიდის დიდ მიზანს.

ვატიკანის II კრება დაგვეხმარა, განგვეახლებინა მოწოდება: „ყველა ქრისტიანი, როგორც არ უნდა იყოს მისი მდგომარეობა და სტატუსი, თითოეული თავისებურად, უფლის მიერ არის მოწოდებული სინმიდის იმ სრულყოფილებისაკენ, რომელიც თავად მამის სრულყოფილება არის“. ყოველი ადამიანი მოწოდებულია, გახდეს წმიდანი. წმიდა ტერეზა კალკუტელი გვეუბნება: „გუშინდელმა დღეს უკვე ჩაიარა. ხვალინდელი ჯერ არ მოსულა. ჩვენ მხოლოდ გვაქვს დღევანდელი“, ასე რომ, მოდით, გავხედოთ, გავხედოთ გავხედოთ წმიდანები.

ჩვენი ეკლესიის ცხოვრება

- 5 აგვისტო — წმ. მარიამის ბაზილიკის კურთხევა, უდის საკრებულოს დღეობა მთაში
- 6 აგვისტო — ფერიცვალება, დღესასწაული
- 10 აგვისტო — წმ. ლავრენტი, დღესასწაული
- 15 აგვისტო — მარიამის ზეცად აღყვანება, დიდდღესასწაული, საკათედრო ტაძრის საკრებულოს დღეობა თბილისში; უდის დიდი ეკლესიის დღეობა
- 16 აგვისტო — საკათედრო ტაძრის კურთხევა, დიდდღესასწაული, სხვა ტაძრებში დღესასწაული
- 22 აგვისტო — წმ. მარიამ ქალწული — დედუფალი, ვარგავის ეკლესიის დღეობა
- 24 აგვისტო — წმ. ბართლომე, მოციქული დღესასწაული
- 30 აგვისტო — მ. ანდრია გიგოლაშვილის გახსენება (+1937)

თუ გსურთ შეიძინოთ მამა ლუიჯი მანტოვანის შესახებ ფილმი „სიტყვის კაცი“ (DVD დისკი), შეგიძლიათ დარეკოთ შემდეგ ნომერზე: 593199321 (რეჟისორი ლელა ბერიძე); ფასი: 15 ლარი.

მთავარი რედაქტორი: მ. გაბრიელ ბრანგანტინი CSS
 სარედაქციო კოლეგია: ნუგზარ ბარდაველიძე, ვერიკო ნოზაძე, შორენა პარუნაშვილი, მერაბ ღალანძიძე, ციცილო ხითარიშვილი
 ტექნიკური მხარდაჭერა: მღვდ. მიხეილ სურმაგა, თამარ სტეფანაძე
 მისამართი: ჟურნალ „საბა“ რედაქცია, გია აბესაძის ქ. №4ა 0105, თბილისი, საქართველო;
 E-mail: sabamedia@gmail.com; www.sabamedia.net; www.facebook.com/sabamedia/
 რეგისტრაციის №1853, დაარსდა 1994 წ. მანანა ანდრიაძის მიერ, © „საბა“, 2020.